

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Nepraktična pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk: Tiskarna «Edinost» Poduredništvo v Gorici: ulica Gioseù Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Odmevi sestanka

Malega sporazuma v češkem tisku

PRAGA, 17. maja 1927.

Vsi čehoslovaški listi so napisali po zaključku konference Malega sporazuma v Jahimovu obširne ocene rezultatov tega važnega posvetovanja voditeljev zunanje politike Čehoslovaške, Jugoslavije in Romunske. Naslednji pregled teh glasov naj pokaže, kako presoja ta dogodek čehoslovaško javno mnenje.

Organ republikanske stranke «Venkov» razmotriva konferenco s stališča vprašanja, ali se je Mali sporazum preživel sprčo dejstva, da ogrsko vprašanje ni več tako pereče kot v preteklosti. Drugo važno vprašanje, — nadaljuje «Venkov» — na katero je pričakovala Evropa odgovor iz Jahimova, je bilo, ali so vezi med državami Malega sporazuma popustile ali ne. Z drugimi besedami, ali je Romunija, ki je sklenila z Italijo prijateljsko pogodbo, spremenila svoje nazore o Malem sporazumu ali ne. Na obe vprašanja je dal Jahimov odgovor, ki ni niti najmanj prijeten nasprotnikom Malega sporazuma. Kakor se je pokazalo v zadnjem času, ni zgubilo ogrsko vprašanje na svoji aktualnosti. Res so bili hpi, ko so madžarski krogi kazali, da so se pomirili s sedanjim stanjem stvari, toda v zadnjih časih se slišijo iz Budimpešte glasovi, po katerih se da soditi, da Ogrska ni zadovoljna. Tudi na drugo vprašanje je dala konferenca jasn odgovor. Romunija ima mnogo več razlogov ostati in trdnosti zvezi z Malim sporazumom nego iti, kot bi mnogi želeli, po svoji lastni poti, oslabljajoč se na druge ne v zadostni meri altruistične obljube. Najvažnejši odgovor vidi «Venkov» v naglašanju potrebe polne rešitve gospodarskih vprašanj. Članek se zaključuje: «Jahimov pomeni torej začetek nove dobe Malega sporazuma, dobe, ki bo rodila vsem njegovim članicam politične in gospodarske koristi.»

«Narodni Listy», glasilo narodne demokracije, pravi, da je ostal Mali sporazum po jahimovski konferenci toliko po svojem sestavu kolikor tudi po svojih naloga nespremenjen. Mali sporazum je bil ustvarjen, da zagotovi življenjske predpogoje malih držav srednje Evrope v skladu z mirovnimi pogodbami. Razlogi njegovega obstoja so veljavni tudi sedaj po sedmih letih. Ne bilo bi točno, če bi se pripisoval Malemu sporazumu odločilen vpliv v vprašanjih evropske politike. Glavni činitelji so tu vesile, katere so tudi odgovorne za razvoj mednarodnega življenja. Zveza med Prago, Beogradom in Bukareštom pa ni nič manj močna in važna, če si ne postavljata višjih ciljev, nego jih more doseči.

Poročevalec «Lidovih Listov», glasila češke ljudske stranke, piše v svojem listu: «Nihče med nami ni šel v Jahimov, da bi zvedel od ministrov nekaj važnega. Vedeli smo vnaprej, da bodo njihove izjave take, da bi se mogle zanimive stvari čitati le med vrstami. Države so kakor neveste: čim manj se o njih govori, tem lepše so.» «České Slovo», glasilo čehoslovaške narodno-socialistične stranke, promatra Mali sporazum z ozirom na sedanja nezvestost v mednarodni politiki ter dodaja, da izpolnjuje svojo temeljno nalogo, ki obstoji v tem, da obrani za vsako ceno ravnotežje v srednji Evropi, da dela za mir in skrb za spoštovanje pogodb. Mali sporazum sloni na skupnih življenjskih interesih vseh treh držav, in to je trdna podlaga za vzajemno delo. To konstruktivno in konsolidacijsko delo se z razvojem prilik bolj in bolj razširja ter prehaja tudi na gospodarsko polje. Tako je prišlo, da se je to na jahimovski konferenci še posebej naglašalo.

Obsirno se bavi z Jahimovim tudi glasilo čehoslovaških legionarjev «Narodni Osvobozenec». Vesile — piše legionarski list, — ki so vzlele nase po vojni veliko odgovornost novega položaja v srednji in jugovzhodni Evropi, so pazljivo proučevale resnične sposobnosti ter politične in gospodarske možnosti za sa-

Rimski tisk

Bitka za znižanje cen - Največje žrtve doprinesejo delavski sloji

RIM, 19. (Izv.) Največjo svojo pozornost posveča rimski tisk še vedno bitki za znižanje cen. Poleg lastnih poročil prinašajo rimski listi še vedno številna poročila o razvoju bitke za znižanje cen v posameznih pokrajinah. «Il Lavoro d'Italia» posveča temu vprašanju uvodni članek, v katerem ponovno ugotavlja, da doprinesejo največje žrtve za gospodarsko ozdravljene države delavski sloji.

Pa tudi italijansko-jugoslovensko nesporazumljenje je stopilo spet v ospredje v nekaterih listih in to v razni obliki. Rimski «La Tribuna» prinaša kratak uvodni članek, v katerem ugotavlja, da se je po dobi razburjenja in protitalijanskih napadov pričelo pojavljati v nekaterih jugoslovenskih listih znatno pomirjenje. Na drugi strani pa priobčuje «Il Giornale d'Italia» kratak dopis iz Tirane, v katerem mu njegov poročevalec Orsino Orsini poroča, da se še vedno nadaljuje ob meji in Albaniji sam jugoslovenska agitacija proti vladi Ahmeda-bega-Zogu.

«La Tribuna» pravi v svojem uvodnem članku, da ono pomirjenje mnogo bolj odgovarja jugoslovenskim interesom, ki niso slovenski in niti ne smejo biti, ako nočejo prizadeti občutne škode enotni politiki Jugoslavije. Pravi jugoslovenski interesi niso v nasprotju z italijanskimi interesi. Hrvatsko-slovenska — recimo tako — konstrukcija jugoslovenske zunanje politike ni naravna, temveč je umetna in tako v notranje-kakor v zunanje-političnem pogledu. Pretežno polemična narava enotne zunanje politike Jugoslavije ne sme biti slepo naperjena proti Italiji, ako neče biti istočasno naperjena proti temeljem bodočega mira in mednarodni zrelosti troedinega kraljevstva. Jugoslavija je že večkrat poskušala dati svoji politiki protitalijanske smeri, toda ta politika se ji je vedno ponesrečila, kakor se ji je praktično ponesrečila tudi njena poslednja protitalijanska akcija, ki je našla svoj povod v pretvezni imperialistični akciji on. Mussolinija na Balkanu. Zato naj Jugoslavija pove in dokaže, da nima napadalnih namerov proti Albaniji, naj pojasni svoje načrte, naj odstrani od sebe težke obtožbe balkanskih držav. Naj v kratkih besedah podre svoje umetno zgradbo in tedaj bo vstala pred njo realnost v vsej svoji jasnosti, realnost politike z največjo južno evropsko državo.

«Giornale d'Italia» je dobil nove informacije. «Il Giornale d'Italia» pa pravi v svojem poročilu, da Jugoslavija še vedno poskuša zaneti v Albaniji meščansko vojno in razrušiti delo obnove, ki ga je pričel Ahmed-beg-Zogu na razvalinah nedavne preteklosti. O organizaciji komitejev ni sicer nikakih novih vesti, toda delo podpihovanja se navzle italijanskim ovadbam nadaljuje še z večjo vztrajnostjo in to zlasti v okrajih Podgorice, Gusinja, Dečanov, Ipeka, Djakova. Komiteši na meji so v popolni pripravljenosti in čakajo samo na ugoden trenotek. Organizacije band vodita bivši jugoslovenski general Martinović in bivši črnogorski general Vešović. V okraju Ibra vodi organizacijo v sporazumu s tremi bivšimi albanskimi stotniki bivši jugoslovenski major Lek Nuraši. Ker je to delovanje zelo tajno bi mogel površen opazovalec težko kaj ugotoviti. Toda ozračje je nasičeno z elektriko. Navzile temu podpihovanju pridobiva Ahmed-beg-Zogu vedno več zapiranja. V poslednjem času je prišlo v Tirano veliko število albanskih poglavarjev, med katerimi je bilo tudi mnogo njegovih bivših nasprotnikov, ki so mu izrazili svoje zaupanje in vdanost.

Saja senata

Razprava o skupnih zemljiščih

RIM, 19. (Izv.) Na današnji seji visoke zbornice se je nadaljevala podrobna razprava o zakonskem načrtu o skupnih zemljiščih. V razpravo je poseglo večje število govornikov, ki so razpravljali o raznih juridičnih vprašanjih tega zakonskega načrta. Razprava o posameznih členih zakonskega načrta je zavzela vso današnjo sejo. Ker so nekateri govorniki predlagali spremembo besedila drugega člena zakonskega načrta, je bila razprava o tem členu preložena na jutrišnje sejo. Po tej razpravi bo prešla visoka zbornica k proračunu ministrstva za javna dela.

Dementirana vest

RIM, 19. (Izv.) Romunsko poslanstvo v Rimu sporoča «Agenzi di Roma» sledeče: «Nekateri listi so objavili brzojavko iz Prage, po kateri naj bi bila Romunija na ravnokar minuli konferenci Male antante poskušala uplivati na svoje zaveznike, naj vodijo napram Italiji z ozirom na italijansko-jugoslovenske odnose manj prijateljsko politiko. Ta vest je popolnoma neosnovana. Zadostuje opozoriti v tem pogledu na izjave, katere je podal zunanji minister Kritileneu v Jahimovu in na informacije raznih poročevalcev italijanskih listov, ki so potrdili prijateljske odnose Romunije napram Italiji. Lažnjiva vest se je morala poroditi v kakem političnem središču, ki mu je na tem, da moti dobre odnose med Italijo in Romunijo.»

Rečani in Italijanske državljanstvo

RIM, 19. (Izv.) Današnja «Gazzetta Ufficiale» prinaša kraljevi dekret z dne 12. maja 1927., v katerem so zapopadene določbe državljanstva onih oseb, ki so pristojne v reško pokrajino.

Otvoritev kongresa avtorskih društev

RIM, 19. (Izv.) Davi je bil otvorjen v palači Doria prvi kongres mednarodne zveze avtorskih društev. Po daljši razpravi sta bili sprejeti dve resoluciji o zaščiti avtorskega prava. Jutri bo kongres nadaljeval svoje delo.

Tržaška vprašanja

RIM, 19. (Izv.) Agencija «La Recentissima» poroča, da so se vršili med državnim podtajnikom on. Suvichem in med tržaškim potoštom ter političnim tajnikom razgovori o najvažnejših vprašanjih, ki se tičejo tržaškega mesta.

De Pinedov polet

QUEBEC, 19. (Izv.) Danes zjutraj je odletel De Pinedo proti otoku Shippegan. Ob 14 (po našem času ob 19.30) je De Pinedo prišel v Rimouski, kjer je srečno pristal na treki S. Lawrence. Ob 15.30 po ameriškem času je De Pinedo nadaljeval svoj polet proti otoku Shippegan.

Rim in Beograd

Sestanek Marinković-Rakić

BEOGRAD, 19. (Izv.) Jugoslovenski poslanik pri Kvirinalu g. Rakić je odpoval včeraj z orjentespresom iz Zagreba, kjer je imel kratak sestanek z dr. Marinkovićem. Na tem sestanku je poročal svojemu šefu o položaju. Kakor zatrjujejo poučeni krogi, je dobil poslanik Rakić navodila za sondiranje terena za direktna pogajanja med Rimom in Beogradom.

Vprašanje volitev v Jugoslaviji

stopa v ozadije

BEOGRAD, 19. (Izv.) Po informacijah iz vladnih krogov odputuje jutri zunanji minister dr. Voja Marinković v Vrnjačko banjo, da poroča kralju o jugoslovenskem zunanje-političnem položaju. Jutrišnja avdijenca zunanega ministra pa ima po mnenju beograjskih političnih krogov bolj notranji značaj nego značilnejša za nadaljnji razvoj jugoslovenske notranje-politične situacije. Zunanji minister dr. Marinković potuje v Vrnjačko banjo z izredno neugodno nalogo. Stanje v katerem se nahaja vlada, ki ni mogla dobiti mandata za volitve in dejstvo, da izgublja vprašanje volitev svoj teren je povsem neugodno in to kažejo tudi današnji tozadevni članki vladnih listov.

Nocojšnje vladne «Novosti» ptejejo, da se je vsled zunanega in notranjega položaja jugoslovenskega političnega življenja odložilo vprašanje volitev. «Novosti» trdijo, da se v vprašanju volitev delajo težkote s strani radikalov, ki so proti volitvam, pa tudi s strani finančnega skupščinskega odbora, ki še vedno ni končal svojih poslov. Največja ovira pa je po mnenju «Novosti» postopanje italijanskih vladnih krogov, katerih vodja se noče razgovarjati z Beogradom o poravnavi nastalega spora.

Nemški igralci

na gostovanju v Ljubljani

LJUBLJANA, 19. (Izv.) Po daljši turneji po Jugoslaviji in raznih gostovanjih v kulturnih središčih na Balkanu je danes popoldne prispela v Ljubljano skupina igralcev iz Reinhardtove šole pod vodstvom režiserja Hansa Brockmanna. Kakor je Ljubljana pred tedni spontano in na izredno prisrčen način manifestirala simpatije do nemških avtomobilistov, večinoma predstavnikov poslovnih in sportskih krogov Nemtije, tako je umetnost: ljubeče občinstvo danes porabilo priliko, da izrazi dobrodoščilo tudi odličnim predstavnikom nemške gledališke umetnosti. Goste je pričakovalo na kolodvoru mnogo občinstva. Pozdravili so jih zastopniki Narodnega gledališča. Za pozdrave in prisrčen sprejem se je zahvalil v imenu gostov senior Ferdinand Bonn, ki je izrazil veselje, da doživljajo njegovi tovariši na jugoslovenskih tleh tako prisrčne sprejeme. Izrekel je nado za ustvaritev čim ožjih gledaliških in kulturnih stikov med Jugoslavijo in Nemčijo. Zvečer so berlinski igralci pripravili v oneri predstavo Hauptmannove

Volilni boj na Bolgarskem

SOFIJA, 19. V Bolgariji je volilna agitacija v polnem teku. Vsi ministri so zapustili glavno mesto in so odšli na agitacijo v provinco. Iz mnogih krajev poročajo o težkih volilnih nastojih. Nosilca agrarne liste v Stari Zagori so zaprli. V Orhimižu je policija in v Sofiji so zaprli mnoge pristaše delavske stranke. Število kandidatov vseh strank je tako visoko, kakor doslej še nikoli.

Notranji položaj Grške

Spor v koalicijski vladi

DUNAJ, 19. Iz Soluna poročajo, da se je notranji položaj na Grškem zelo poslabšal in je postal naravnost opasen, kajti v vladi je izbruhnil spor med republikanskimi in monarhističnimi ministri. Povod za ta spor so dale, kakor je na Grškem navada, zakulisne spletke višjih vojaških krogov. Po odpravi Pangalosove diktature je Kondilis odsvolil iz armade celo vrsto monarhističnih častnikov, ki so podpirali bivšega diktatorja. Monarhistični ministri sedaj zahtevajo zapetni sprejem odsvoljenih častnikov. To zahtevo pa nočejo republikanci nikakor sprejeti.

Delegati raznih republikanskih udruženj so se dni obiskali

Venizelos, ki prebiva na otoku Kreti. Prosili so ga, naj aktivno poseže v politiko, da reši državo pred diktaturo oziroma pred meščansko vojno. Tudi republikanski ministri Zaimisove vlade so se obrnili do Venizelosa s slično prošnjo. Predlagali so mu, naj takoj sestavi novo vlado in naj pripravi vse potrebno za volitve.

Razgovori v Londonu

med Briandom in Chamberlainom

LONDON, 19. Zunanje ministrstvo je objavilo včeraj naslednji komunikacije: «Danes popoldne sta se Mr. Aristide Briand in Sir Austen Chamberlain se-

Lira in najemnine

Radi porasta vrednosti lire so sklenili tudi tržaški gospodarji hiš, da znižajo v gotovi meri najemnine za stanovanja. Ta svoj sklep so že sporočili tržaškemu prefektu kom. Fornaciariju. Medtem pa so dobili od osrednje zveze hišnih gospodarjev obvestilo, da je sklicana seja osrednjega odbora, na kateri se bo razpravljalo o znižanju najemnin z ozirom na večjo vrednost lire. Ta seja se je vršila včeraj v Milanu in na njej je bilo sklenjeno, v kakšni meri bodo hišni gospodarji najemnine prostovoljno znižali, da pokažejo s tem svojo solidarnost z vlado v sedanjih, kakor se zdi, odločilni bitki za liro.

Manjšinski vestnik

Poljska.

Šolske razmere nemške manjšine. Nemški šolski razred se odpre za najmanj 40 nemških otrok, nemški pouk za najmanj 18 nemških otrok in nemški verski pouk za najmanj 12 nemških otrok. Nemška manjšina na Poljskem ima 7 državnih gimnazij, 3 občinske gimnazije in 33 zasebnih gimnazij. Poljska manjšina v Nemčiji pa nima nobene srednje šole.

Volilni boj na Bolgarskem

SOFIJA, 19. V Bolgariji je volilna agitacija v polnem teku. Vsi ministri so zapustili glavno mesto in so odšli na agitacijo v provinco. Iz mnogih krajev poročajo o težkih volilnih nastojih. Nosilca agrarne liste v Stari Zagori so zaprli. V Orhimižu je policija in v Sofiji so zaprli mnoge pristaše delavske stranke. Število kandidatov vseh strank je tako visoko, kakor doslej še nikoli.

Notranji položaj Grške

Spor v koalicijski vladi

DUNAJ, 19. Iz Soluna poročajo, da se je notranji položaj na Grškem zelo poslabšal in je postal naravnost opasen, kajti v vladi je izbruhnil spor med republikanskimi in monarhističnimi ministri. Povod za ta spor so dale, kakor je na Grškem navada, zakulisne spletke višjih vojaških krogov. Po odpravi Pangalosove diktature je Kondilis odsvolil iz armade celo vrsto monarhističnih častnikov, ki so podpirali bivšega diktatorja. Monarhistični ministri sedaj zahtevajo zapetni sprejem odsvoljenih častnikov. To zahtevo pa nočejo republikanci nikakor sprejeti.

Delegati raznih republikanskih udruženj so se dni obiskali

Venizelos, ki prebiva na otoku Kreti. Prosili so ga, naj aktivno poseže v politiko, da reši državo pred diktaturo oziroma pred meščansko vojno. Tudi republikanski ministri Zaimisove vlade so se obrnili do Venizelosa s slično prošnjo. Predlagali so mu, naj takoj sestavi novo vlado in naj pripravi vse potrebno za volitve.

Razgovori v Londonu

med Briandom in Chamberlainom

LONDON, 19. Zunanje ministrstvo je objavilo včeraj naslednji komunikacije: «Danes popoldne sta se Mr. Aristide Briand in Sir Austen Chamberlain se-

Lira in najemnine

Radi porasta vrednosti lire so sklenili tudi tržaški gospodarji hiš, da znižajo v gotovi meri najemnine za stanovanja. Ta svoj sklep so že sporočili tržaškemu prefektu kom. Fornaciariju. Medtem pa so dobili od osrednje zveze hišnih gospodarjev obvestilo, da je sklicana seja osrednjega odbora, na kateri se bo razpravljalo o znižanju najemnin z ozirom na večjo vrednost lire. Ta seja se je vršila včeraj v Milanu in na njej je bilo sklenjeno, v kakšni meri bodo hišni gospodarji najemnine prostovoljno znižali, da pokažejo s tem svojo solidarnost z vlado v sedanjih, kakor se zdi, odločilni bitki za liro.

Manjšinski vestnik

Poljska.

Šolske razmere nemške manjšine. Nemški šolski razred se odpre za najmanj 40 nemških otrok, nemški pouk za najmanj 18 nemških otrok in nemški verski pouk za najmanj 12 nemških otrok. Nemška manjšina na Poljskem ima 7 državnih gimnazij, 3 občinske gimnazije in 33 zasebnih gimnazij. Poljska manjšina v Nemčiji pa nima nobene srednje šole.

Poplave v Združenih državah

Novo žrtve Mississipijskih vod

LONDON, 19. Iz New Yorka poročajo, da so ogromne množine vode odteka iz vrzeli v jezovih pri Poydrasu proti morju. Vodna gladina pri New Orleansu se je radi tega znižala za par centimetrov in oblasti so sedaj uverjene, da se je od mesta odvrtla grozota katastrofa. Na tisoče delavcev, ki so bili zaposleni pri utrjevanju nasipov, je bilo radi tega odpuščenih.

V okraju Atchafayala pa je položaj zelo kritičen

Iz raznih krajev prihajajo vesti o novih človeških žrtvah, ki jih zahteva katastrofa. Pri Melvilleu in v bližnjih krajih je utonilo kakih sto črncev.

Grozen čin blazneža

Pogнал šolo v zrak - 35 otrok mrtvih

NEW YORK, 19. V kraju Bath v državi Michigan je radi eksplozije dinamita zleto v zrak šolsko poslopje. Nesreča je zahtevala mnogo človeških žrtev: 35 šolskih otrok in več odraslih oseb je izgubilo življenje, dočim je bilo 49 oseb več ali manj težko ranjenih. Eksplozija je po vsej priliki zakrivil nek blazen človek iz vasi. Policija in vojaštvo so takoj prihiteli na mesto nesreče. Med ruševinami so našli dinamitno patrono. Dve drugi eksploziji sta se dogodili skoro ob istem času; ena v hiši ravnatelja pošte, druga pa v nekem avtomobilu, ki je stal prazen na cesti.

Razgovori v Londonu

med Briandom in Chamberlainom

LONDON, 19. Zunanje ministrstvo je objavilo včeraj naslednji komunikacije: «Danes popoldne sta se Mr. Aristide Briand in Sir Austen Chamberlain se-

Lira in najemnine

Radi porasta vrednosti lire so sklenili tudi tržaški gospodarji hiš, da znižajo v gotovi meri najemnine za stanovanja. Ta svoj sklep so že sporočili tržaškemu prefektu kom. Fornaciariju. Medtem pa so dobili od osrednje zveze hišnih gospodarjev obvestilo, da je sklicana seja osrednjega odbora, na kateri se bo razpravljalo o znižanju najemnin z ozirom na večjo vrednost lire. Ta seja se je vršila včeraj v Milanu in na njej je bilo sklenjeno, v kakšni meri bodo hišni gospodarji najemnine prostovoljno znižali, da pokažejo s tem svojo solidarnost z vlado v sedanjih, kakor se zdi, odločilni bitki za liro.

Manjšinski vestnik

Poljska.

Šolske razmere nemške manjšine. Nemški šolski razred se odpre za najmanj 40 nemških otrok, nemški pouk za najmanj 18 nemških otrok in nemški verski pouk za najmanj 12 nemških otrok. Nemška manjšina na Poljskem ima 7 državnih gimnazij, 3 občinske gimnazije in 33 zasebnih gimnazij. Poljska manjšina v Nemčiji pa nima nobene srednje šole.

Volitve v nemški republikli ob Volgi

Koncem februarja so se vršile volitve za vaške in mestne svetove. Udeležilo se je volitev le kakih 40% odstotkov volivcev. Zmagali so večji kmetje podprti od meščanov. Nemci so se pritožili, da so radi raznih zlorab izgubili precej glasov.

Republika Nemcev ob Volgi

Za politično propagando in razširjanje leninizma ter o programu, zgodovini in taktiki stranke razpolaga republika Nemcev ob Volgi s 130 potovalnimi šolami, 35 političnimi šolami prve in druge stopnje in poleg tega še z nekaterimi političnimi šolami za mladinske organizacije. V okraju Pokrovsk bo 7 skupin šol delovalo za uspešno razširjanje marksizma in leninizma. Za poučevanje v potovalnih šolah se porabijo vaški propagandisti izpopolnjeni v posebnih tečajih, za politično potovanje izobraževanje. Obstojajo nadalje še številne druge naprave organizacije in ustanove za širjenje strankinih načel. Posebna pozornost se posveča delavskim in kmetijskim dopisnikom, katerih je do 2000. Razdeljeni so v posebna dopisniška okrožja; zelo skrbno skrbe za njihovo vzgojo časniška uredništva. Zdi se pa, da kljub vsemu temu raznostranskemu delu boljše organizacije Nemcev kmetov le počasi napreduje. Da bi pridobila simpatije Nemcev zase, je centralna sovjetska oblast pričela z nacionalizir-

ranjem kakor pri Ukrajincih ter je upeljala v okrožje Volge nemški jezik kot uradni jezik.

c) Narodne manjšine v Ukrajini. Januarja meseca se je vršil v Har-kovu vseukrajinski kongres narodnih manjšin. Zbrali so se za zastopniki 5 milijonov narodnih manjšin na ukrajinskem ozemlju.

d) Načrt za ustanovitev litvanske sovjetske republike. Operacijski oddelek tretje internacionale je predložil svetu ljudskih komisarjev načrt, na podlagi katerega naj se poleg že obstoječih najobsebnih republik ustanovi še litvanska sovjetska republika.

Mednarodno manjšinsko glasilo. V Zenevi v Švici se pripravljajo izdajanje mednarodnega manjšinskega organa. Inicijativa izhaja od vseučeljskega profesorja Dr. Bo-ve-t-a.

POZDRAVI IZSELJENCEV. Iskrene pozdrave pošiljamo slovenski izseljenci, ki gredo v Ameriko, starišem, bratom, sestram, prijateljem in ostalim.

Tržaške lepoticke na... naboru. Tržaške lepoticke so preživele to dni v veliki nestrpnosti. Mučila jih je namreč radovednost, kakšen bo izid natečaja, ki je imel namen ugotoviti, katera je najlepša. Natečaj se je pričel pred kakimi 8 dnevi in je vzbudil med tržaškimi Eviniimi hčerkami velikansko zanimanje.

tripajočim srcem čakale sodbe. — Končno so bile izbrane tri, ki so se sodnikom zdele najlepše, in sicer 15-letna Lidija Penco, stanujoča v ulici S. Lazaro št. 5, 17-letna Angela Lizzardi, stanujoča v ulici Petronio št. 8, in 18-letna Erminija Metlica, stanujoča v ulici Machiavelli št. 12.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG 19. 5. 1927.

V zadnjih dneh je tržaški blagovni trg v vsem lepo napredoval. Skoro vsak kotiček velikega prostora je pokrit z blagom, večinoma v jerbash, tupatam vretah in celo zabojih. Do za naš trg še znanih tržnih vtikov je sicer še precej daleč in to morda še vpliva na kupčije, ki so kljub živahnosti trga precej mrtve.

Važen je za tržaški trg začetek trgovanja z zgodnjim sadjem in ne bi ravno bila neutemeljena trditev, da je sadje na tržaškem trgu eden glavnih predmetov. Letos smo v tem nekoliko zakasneli. — Posebno se to opaža pri češnjah, ki še sedaj, v zadnjih dneh majnika, vzdržujejo za ta sad nenavadno ceno.

Na blagovnem delu trga se vse obrača sedaj po novem krompirju, predčasno izkopanem, ki je v Trstu zelo tisljan. Ako smemo soditi po na trg pripeljanem blagu, bo letina krompirja letos razmeroma dobra.

Druga zelenjava ima v kupčiji nemoteno svoj skrajno emocijni tir. Omeniti bi bilo morda le peso, po kateri se povprašuje precej. Da je naša zgorajna trditve o grahu povsem utemeljena se razvidi že iz tega, da je bilo na trgu skoro 500 centov istrskega graha, kolikna, ki jo niti lanjska tržna kronika ne zaznamuje.

Cenik bi v celoti pokvaril vtis tega zrcala tržaškega trga, kajti nismo še v pravi sezoni, ki bi zamogla dati tržnemu komisarijatu značaj male blagovne borze.

Naročajte in širite 'EDINOST'

Iz tržaškega življenja

Trgašnja nezgoda mladega mehanika.

Včeraj zjutraj se je dogodila v bližini brojniških čistilnikov pri Sv. Križu huda nesreča. Tam se nahajajo motorni mlini za gramoz podjetja, ki ima v najemu gradnjo nove ceste med Trstom in Tržičem; pri tem mlinu je bil zaposlen 27-letni mehanik Alojzij Morandini, stanujoč v Sv. Križu št. 2.

Še ena žrtev gonilnega pasa. Slična nesreča, kakršne je bil žrtev mehanik Morandini, je včeraj zjutraj doletela 15-letnega kurjaškega vajenca Armanda Marcusa, stanujočega pri Sv. Alojziju — Chiadino št. 529.

Pri delu si zlomil nogo. Na parkniku «Remo», zasidranem v prosti luki Duca D'Aosta, je včeraj zjutraj med drugimi delavci delal tudi 25-letni težak Jordan Gerk, stanujoč v ulici Gatterii št. 44.

Posledice... srečanja z nerodnim kolesarjem. Včeraj popoldne je prišel iskat pomoči v mestno bolnišnico 53-letni občinski uslužbenec Fran Martelanc, stanujoč v Barkovljah št. 447.

Nevarna padec otroka. Ko je sinoči okoli 19. ure tekla za nekim sovratnikom v ulici Scipio Slataper, se je 7-letni Danilo Grilli, stanujoč v ulici Rossetti št. 12, spodtaknil in padel tako nesrečno, da si je pretresel možgane.

Tržaško sodišče

Amerika, Amerika... Stara pesem... Josip Gregorich, star 26 let, Kotlar, si je pred časom pozelel tja čez veliko lužo, v deželo, kjer se po mnenju mnogih cedi mleko in

med. Toda lahko si je pozeleti v tisto deželo, nekoliko težje pa se prde tja. In Gregorich se je zaljublil v tiste ladje, ki vozijo srečneže v obljubljeno deželo in se celo dvirjali na eni tih. Pomagal je pri nakladanju in razkladanju.

V Tržaško pristanišče je pripilna norveška motorna ladja «Nordward» in Gregorich je bil tudi na to poklican za delo. Ko je pa imela jadralna dvigniti sidra in odpluti, se Gregorich ni mogel odločiti, da zapusti ladjo, ki je imela začeti pot do dežele njegovih sanj.

Na preturi je bil obsojen na 6 mesecev ječe, toda vložil je priziv v dobočem roku in včeraj je njegov zastopnik, odvetnik Kerich zahteval spremembo obtožnice, ker Gregorich vadržuje trditve, da ni vedel, da ima ladjo odpotovati in ni imel nikakega namena kršiti nobene postavbe.

Hišni gospodar, ki ne pozna obzrov.

Včeraj se je vršila pred tukajšnjim kazenskim senatom precej zanimiva obravnava. Na zatočni klopiji sedel neki gospod Santo Neglia iz Castellamare, obtožen, da je kot hišni gospodar vdrl s silo v stanovanje njegovega najemnika Jakoba Dubinsky, ki se je nahajal v stanovanju z nekaterimi znanci in prijatelji in tam začel biti s pestjo po mizi in zahvati zaostalo stanoarino. Do tu bi ne bilo nič čudnega, toda Neglia je med drugim tudi zapovedal navzočim, naj se ne ganejo in segal v zadnji hišni žep. Ta prizor je precej vplival na živce navzočih, tako da je prišlo celo do nezvesti ene osebe. Pri razbijanju po mizi se je tudi prevrnila vesa posoda, ki je bila na njej.

Dubinsky je zastopan po odv. Polilucciju, ki zahteva obsodbo Neglie v smislu člena 235. kaz. z. ki govori o samolastnem uveljavljanju osebnih pravic.

Odv. Jellersitz-Illes, branitelj Neglie, predlaga več novih prāv in državni pravdnik Zumin se pridruže predlogu branitelja, zahtevajoč, da se pozove še nove prič, ker ni za krivdo Neglie še zadostnih dokazov in bi tudi oprostina razsodba bila še preuranjena.

Sodišče je upoštevalo te argumentacije in preneslo obravnavo na nedoločen čas.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Odhod Goliarđov. Ves četrtek popoldne so odvažali izredni vlaki goliarde iz Gorice. Po vsem silnem izrednem šumu in vrvenju se zdita tiho in mir našega podeželskega mestača še večja kot po navadi.

Potri neizmerne žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani Anton Benčič po dolgi in mučni bolezni, danes ob 2.30 uri popoldne preminul. Pogreb se bo vršil v petek, 20. t. m., ob 5. uri pop. iz hiše žalosti v Herpeljah št. 36 na domače pokopališče.

na goriška bojišča. Ziv realen stik z našo zemljo in rodopopravljaj napačne, pisane podatke. Na vseh naših ljudeh leži naloga, da v bodoče ob takih prilikah vedno govorijo resnico o sebi in o naši zemlji.

Kot šumen, razbrzdano vesel dih juga je bil ta obisk tako različen od naših običajev, pa vendar ne neveden, ker poln brezskrbnosti, ki že dolgo ne stanuje več v naši deželi.

IDRIJA

Rudniško gledišče — Vrtnice 21. in 22. tokošega meseca to je jutri v soboto in nedeljo se bo vršila ob običajni uri in pri običajnih cenah predstava v našem gledišču. Igralo se bo znano delo «Vrtnice».

ŠT. VIŠKA GORA.

Sprejmi, draga «Edinost», tudi iz naše vasi en dopis, ker od vseh krajev se bolj oglašajo nego iz naše vasi. Bo kdo mislil, da se nam le tako dobro godi, da na vse pozabimo. Od vseh strani se pa slišijo samo pritožbe na bedo in siromaštvo. Letine so slabe in tako večinoma ljudje živijo le iz trgovin. Tudi najboljši kmetje imajo svoje kmetice v trgovinah in zadrugi. A dan za dnem se le bolj oglašajo tudi denarna kriza. Saj drugega zasluška ni tukaj kot kaka dnina na kmetih, ker tu se pečajo večinoma le s poljedelstvom in živinorejto. Ta poslednja tudi največ ne se; ako bi ne bilo mlekarin, bi marsikateremu kmetovalcu šlo še bolj trdo. Kljub temu imajo naši ljudje še premalno smisla za zadržništvo. Ali bi ne bila lahko ena sama mlekarina, kjer sta v razdalji petih minut dve? Koliko bi bilo manj stroškov in kdo bi imel od tega dobiček, ako ne kmetje? Vsek v. da eden napravi malo, dva več in t. d. Čim večje je društvo, tem lažje izhaja in to še posebno pri mlekarinah. Se zmirom vlada neko strankarstvo, starokopitnost in sebičnost. Kmetje, spreglejte, ker je toliko stroškov, ki se jim ne morete ogniti, davki, oblika živče iz Torej pa moramo gledati, da se izognemo tistim, ki se jim lahko. Jasno se vidi in tudi vsak posameznik ve, da bi bilo na veliko korist, ko bi napravili ta važen korak in se združili v eno samo mlekarne.

V kratkem so nas pretresli trije hudi kriminalni slučajevi v sosednih vaseh. Komraj je minulo par dni, ko udari tudi po naš kruta usoda in nam izrga iz naše srede nam prijateljnjega sovačana Antona Pirihi, bivšega podžupana in posestnika. Hude posledice vojne nas še zmiraj ne pustijo na miru. Zrtev vojne je tudi roparjani Anton. Od povratka iz Rusije ni bil več trdnega zdravia. Se dolgo se je zoperstavil bolezni, a končno je zmagala nad njim. Bil je mož vreden svojega imena, blagega srca, pravičen in pošten kot jih je danes žalibog le malo. Vsem je bil prijubjen, kar je jasno pričal njegov pogreb. V navzočnosti štirih duhovnikov se je vršil tak spoved, ki ga naša vas še ne pomni. Ob ganljivem petju, ki so mu ga zapeli domači pevci v slovo, se je krčilo od žalosti vsako srce in nobeno oko ni ostalo suho.

Se bolj v živo pa nam je zasekana rana, ker je prišlo tako nepričakovano. Se v četrtek zjutraj je hodil po hiši, o polnoči pa so ga že prevideli s sv. sakramenti in v nedeljo zjutraj ob 7. je že nehalo biti njegovo preblogo srce. V nadi, da se vidimo onkraj groba, Ti kličemo, dragi Anton, spavaj sladko in čakaj trenutka, ko se zopet snideš s svojimi dragimi. Prijatelj.

Potri neizmerne žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani Anton Benčič po dolgi in mučni bolezni, danes ob 2.30 uri popoldne preminul. Pogreb se bo vršil v petek, 20. t. m., ob 5. uri pop. iz hiše žalosti v Herpeljah št. 36 na domače pokopališče.

MALI OGLASI BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filati 23, pouk in prep. vodi v vseh jezikih.

KAKAO De Jong's holandski, zasluži prednost radi njegove pristnosti in izbore lakovešč. 660

ZLATARNA N. Zoratti & Figlio, Trst, Corso 47 (lekarina Rovis) popravlja, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 594

POSESTVO, arondirano, z vsem inventarjem, dve kravi, prašičem in raznim gospodarskim orodjem, se prodaja po nizki ceni radi odpotovanja. 1/4 ure od hiše je lep gozd, na posestvu se nahaja 74-leten starček, kateri ostane na posestvu. Zato se posestvo, prodaja za polovično ceno. Pojanila daje A. Trojar, Podbrdo 34, Pielicolle. 674

POTNIKE za obisk privatnikov na Goriškem, Tolminskem, Kanalu in okolici išče proti proviziji tvrška Gruner, Trst, Madonina. 663

PREPETA ali drugo mlado živino vzajem na dobro pašo. Gorjansko 61. 672

POSESTVO za prereditve dveh glav živine, vinograd s 400 trtami prodam. Gorjansko št. 61. 673

GLYKOL je edino energično zdravilo proti glavobolu, šibkosti, malokrvnosti, obnemoglosti. Izdelek lekarne Castellano-lich, Trst, Via dei Giuliani št. 42. 676

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Emerschitz-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Giannata), lastna vila, tel. 20.64. 567

Goriška ljudska posojilnica v. z. z om. jam. v Gorici vabi na redni občni zbor ki se bo vršil v petek, dne 27. maja 1927, ob 18. uri v zadrudnih prostorih v Gorici Via Carducci št. 7, 1. DNEVNI RED: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelnštva. 3. Poročilo nadzornštva. 4. Odobritev računskega zaključka za 43. upravno leto 1926 in razdelitev čistega dobička. 5. Volitev nadzornštva. 6. Slučajnost. Načelnštvo.

Darovi za birmo. Veliko izbora dobite v zlatarni POVH ALBERT Via Mazzini 46 - Trst

Tržaška posojilnica in hranilnica registr. zadruga z omeji. poroštvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. n. Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje po 4% večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema «Dinarje» na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru. Davek od vlog plačuje zavod sam. Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru. Na razpolago varnostne račice (safe) Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18. Ob nedeljah je urad zaprt. Stev. telef. 25-67. Najstarejši slov. denarni zavod

PODLISTEK (114) V. I. KRIZANOVSKA: NEMEZA ROMAN Ko je Raul zagledal bankirja, ki mu je prihajal naproti, mu je prožil roko. Zahvaljujem se vam za vašo velikodušno poštrevanost! vesel me, da ste okrevali in da ni imelo vaše hvalevredno dejanje nesrečnih posledic. — Nisem si zaslužil hvaležnost, knez, — je z občutkom rekel Hugo, — ker sem odplačal le majhen del plemenitosti velikodušnem rešeniku svoje časti. Toda z žalostjo ugotavljam, da vas nisem mogel ubraniti težke bolezni. — Recite rajši — od smrti, — je rekel Raul. — Toda vaše nesebično dejanje ni izgubilo s tem nič na svoji vrednosti; človek more imeti želje, toda le Bog gospoduje nad našo usodo. — Čemu take mračne misli, knez. Okrevati boste, o tem sem uverjen. — Ne, jaz sem obsojen na smrt, in dovolj je,

da me pogledate, pa se boste o tem uverili. Toda kakšen špiritist bi bil, če bi se bal neizbežnega prehoda, ki me združuje z mojimi prijatelji, naha-jajočimi se v prostranstvu? Zahvaljujem se Bogu in vam, da ste mi dali možnost, se polagoma približati temu važnemu trenutku in se nanj pripraviti. Bodite uverjeni, da ko gledamo življenje z vidika umirajočega, ga popolnoma drugače razumemo: vsi interesi poblede in se nam zde malenkostni; čudiš se neodpustljivi lahkomišelnosti ljudi, ki se smatrajo za večne in ne vidijo v svojem umirajočem bližnjiku opomina usode svoje lastne minljivosti. Toda čemu bi vas vznemirjal s svojimi mislimi. Povejte mi rajši, če ste pripeljali Egona? — Da, in tudi Violo. Takoj ju privedem semkaj. — Hvala! Toda ali ne bo za vas pretežka naloga ljubiti in vzgajati dva tuja vam otroka in jima biti oče za vse življenje? — Nikoli! — je odločno odgovoril bankir. Ta otroka sta moja očičevalna pot, ki mi jo je pokazala Previdnost, da odkupim svoje prestopke. Če bi se vaše nesrečne predslutnje izpolnile, kar ne daš Bog, tedaj bi vaš osvobojeni duh videl in

sodil moja dela, in če ne bi izpolnil svoje obljube, bi zahteval od mene odgovor pred Najvišjim Sodnikom. Vsa moja ljubezen, vse moje premoženje je njihovo. Raul mu je molče stisnil roko; nato je šel bankir po Egona in Violo, ki sta se igrala z Antuanetinimi otrok, ter ju pripeljal na teraso. — Ali vidiš tega gospoda, Egon! — je rekel dečku, pokazujoč na Raula. — To je moj prijatelj, moraj ga ljubiti in spoštovati; pojdi, poljubi mu roko in ne boj se ga! Deček je šel, a bil je nekoliko v zadregi; njegove velike, zametne oči so se radovedno in začudeno uprle v kneza; tedaj pa se je hkratu spomnil na očetov ukaz, prijel knezovo roko in jo poljubil. Raul je objel otroka, ga poljubil na čelo in rožnate ustnice. Da, to je bil njegov sin, njegova živa predpoba! Globoko ginjen in pretresen je pobožal dečka po plavih kodrih ter uprl vanj svoj solzni pogled. Otrok je zapazil te solze; prevzel ga je sočutje in objel je kneza okrog vratu ter vprašal: — Čemu ste tako žalostni in čemu jočete? V tem trenutku je stopila na teraso Valerija

v potni opravi. Bila je oblečena v preprosto višnjevo svilen obleko, na glavi je imela velik klobuk — rubens, ki je bil oblečen v žamet; izpod njega se je ljubko odražalo njeno belo obličje. Bila je prav lepa. Ko jo je bankir zagledal, se je naglo odmaknil: nemirni pogled, poln ljubezni s katerim je pogledala moža, je hudo zadel Huga. — To je naš Egon, — ji je rekel knez. Valerija je pozabila vse; vrgla se je k otroku ter ga pokrila s poljubi; potem je pokleknila, ga nekoliko odmaknila od sebe in ga željno gledala. Egon se ni počutil dobro: to burno božanje in ta pozorni pogled sta ga vznemirjala; izvil se je kneginji iz rok, stekel k bankirju, se stisnil k njemu in ga objel s svojimi ročicami. Ob pogledu na to otroško nežnost, to zaupnost, se je Valerijino srce krčilo od materinske ljubosumnosti, toda premagala je te občutke vstala, stopila k Hugu, mu prožila obe roki in rekla: — Kako naj se vam zahvalim za Raulovo rešitev? Umolknila je in zardela; čudno in težko ji je bilo govoriti pred moževimi očmi s človekom, ki ga je nekoč ljubila.